[redacted]

ČESKÁ REPUBLIKA

37 T 17/96

1 To 206/97

KRAJSKÝ SOUD OSTRAVA
Došlo: 12 -12- 1997 hod.
Poč. stej. _____ příloh _____
Hodnota kolků _____

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci projednal ve veřejném zasedání konaném dne 4. prosince 1997 v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ivo Kouřila a soudců JUDr. Štefana Škadry a JUDr. Vladislava Šlapáka odvolání obžalovaného Josefa Č[redacted] proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28.8.1997, č.j. 37 T 17/96-218 a rozhodl t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm. d/, odst. 2 tr.řádu se napadený rozsudek částečně zrušuje ve výroku o způsobu výkonu souhrnného trestu odnětí v trvání jednoho roku uloženého za trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák. a sbíhající se trestné činy.

Podle § 259 odst. 3 tr.řádu se znovu rozhoduje tak, že

obžalovaný

Josef Č[redacted]

nar. [redacted] v [redacted] bez zaměstnání, trvale bytem [redacted] t.č. ve výkonu trestu ve věznici Heřmanice,

se pro výkon tohoto trestu podle § 39a odst. 2 písm. b/ tr.zák. zařazuje do věznice s dozorem.

Jinak zůstává napadený rozsudek nezměněn.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 28.8.1997, č.j. 37 T 17/96-218 bylo rozhodnuto tak, že obžalovaný Josef Č[redacted] byl uznán vinen v bodě 1/ výroku trestným činem znásilnění podle § 241 odst. 1, odst. 2 písm. b/ tr.zák., přičemž tohoto činu se měl dle skutkových zjištění nalézacího soudu dopustit tím, že dne 10.7.1996 v odpoledních hodinách v [redacted] v části [redacted] v domě Stanislava B[redacted] č. [redacted], násilím překonal zjevně projevený odpor nezletilé M[redacted] K[redacted] nar. [redacted], která se bránily fyzicky i slovně, a proti její vůli na ní vykonal soulož, ačkoliv si byl vědom skutečnosti, že poškozené v té době ještě nedosáhla věku 15-ti let, v bodě 2/ výroku byl obžalovaný uznán vinen trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák., jehož se dle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že dne 13.6.1996 kolem 20.30 hodin v [redacted] v části [redacted] před místním pohostinstvím nejméně jedenkrát udeřil pěstí do obličeje Jaroslava B[redacted] a způsobil mu zranění, a to otřes mozku lehkého stupně, tříštivou zlomeninu nosních kůstek bez posunu s otokem kolem kořene nosu, tržnou ranku na hřbetě nosu a pohmoždění levé tváře v krajině očnice, které si vyžádalo léčení poškozeného v době od 13.6.1996 do 3.7.1996. Za trestný čin znásilnění byl obžalovanému podle § 241 odst. 2 tr.zák. uložen trest odnětí svobody, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr.zák. zařazen do věznice s ostrahou. Za trestný čin ublížení na zdraví (a sbíhající se trestné činy, jimiž byl pravomocně uznán vinen rozsudkem Okresního soudu v Bruntále ze dne 26.6.1996, sp.zn. 1 T 95/95 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 7.11.1996, sp.zn. 4 To 381/96) byl obžalovanému podle § 238 odst. 3, § 35 odst. 2, § 79 odst. 1 a § 80 tr.zák. uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, pro jehož výkon byl rovněž dle § 39a odst. 2 písm. c/ tr.zák. do věznice s ostrahou.

Současně byl zrušen výrok o trestu uložený obžalovanému výše citovanými rozsudky, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 228 odst. 1 tr.řádu byl obžalovaný zavázán zaplatit Všeobecné zdravotní pojišťovně, Okresní pojišťovně v Bruntále škodu ve výši 6.120,-Kč.

Rozsudek krajského soudu právní moci nenabyl, neboť byl ihned po jeho vyhlášení v průběhu hlavního líčení napaden odvoláním podaným obžalovaným Josefem Č[redacted] Z písemného zdůvodnění zpracovaného obhájcem obžalovaného plyne, že odvolatel brojí proti závěru o vině v bodě 1/ napadeného rozsudku a proti výroku o trestech, které byly odvolateli uloženy. Odvolatel konstatuje, že popírá, že by pohlaví styk s poškozenou vykonal proti její vůli či dokonce přes překonaný odpor nezletilé. Dovolává se svědectví svědků M[redacted] a B[redacted], kteří dle něj potvrzují určité sblížení odvolatele s poškozenou. Setrvává na stanovisku, že prostředí umožňovalo odvolateli pobývat v místnosti, kde poškozená přespávala, a to i při vědomí matky poškozené. Rovněž opakuje svoji obhajobu, že šlo o styk opakovaný, při němž byla poškozená aktivní. Způsob popisu činu poškozenou nesvědčí dle odvolatele o jejím intenzivnějším odporu. V té souvislosti poukazuje na toliko nepatrné poškození oděvu poškozené, na skutečnost, že matka poškozené krátce po činu na dceři nic nepoznala, přičemž jeho trzením odporující obsah výpovědi poškozené přisuzuje i možné motivaci o dosažení propuštění poškozené z ústavní výchovy. Odvolatel dovozuje, že i případně vážně míněný odpor se jemu mohl subjektivně jevit jako odpor předstíraný.

Odvolatel proto v závěru svého opravného prostředku navrhuje, aby při zrušení napadeného rozsudku bylo jeho jednání popsané pod bodem 1 výroku kvalifikováno jako trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1 tr.zák. Za tento čin by obžalovanému měl být uložen přiměřený trest odnětí svobody v dolní polovině zákonné trestní sazby tohoto trestného činu. V dolní polovině zákonné trestní sazby by dle odvolatele měl být s přihlédnutím k doznání a věku blízkém věku mladistvých při spáchání činu obžalovanému uložen i trest za trestný čin uvedený pod bodem 2/ výroku napadeného rozsudku.

Z podnětu podaného odvolání přezkoumal Vrchní soud v Olomouci zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, vůči nimž mohl odvolatel podat odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, přihlíželje přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány a dospěl k následujícím poznatkům:

Řízení předcházející vydaní napadeného rozsudku není zatíženo procesními vadami, které by se negativně projevily ve skutkových zjištěních soudu, či které by znamenaly porušení práva obviněného na obhajobu. Důkazy, z nichž soud při konstruování svých skutkových zjištění vychází, jsou procesně využitelnými důkazy, neboť byly v přípravném řízení provedeny v souladu s požadavky hlavy V. trestního řádu upravující dokazování v trestním řízení (při respektování požadavků kladených na ten který důkaz byly důkazy prováděny po sdělení obvinění), soud tyto důkazy provedl rovněž procesně bezchybným způsobem. Práva obviněného na obhajobu byla náležitě respektována, měl možnost se ke sděleným obviněním vyjádřit jak v přípravném řízení tak v řízení před soudem prvního stupně, oprávnění ustanoveného obhájce byla realizována jeho účastí na prováděných úkonech (výslech obviněného, výslechy svědků, konfrontace). Rozsah dokazování provedený soudem je třeba pokládat za dostačující k tomu, aby při správném a zákonu odpovídajícím vyhodnocení důkazů (§ 2 odst. 6 tr.řádu) byl zjištěn skutková stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 2 odst. 5 tr.řádu).

Je-li hodnocen obsah podaného opravného prostředku, nelze nezjistit, že ze strany odvolatele nejsou vznášeny jiné námitky, než ty, které již byly součástí obhajoby obžalovaného v rámci jeho vyjádření v procesním postavení obviněného, resp. později obžalovaného, či které byly předneseny ze strany jeho obhájce v rámci závěrečné řeči před soudem prvního stupně. Obsah odůvodnění svědčí o tom, že k těmto námitkám bylo soudem prvního stupně přihlédnuto, a lze rovněž zjistit, jak se soud prvního stupně s obhajobou obžalovaného vypořádal. Odvolací soud odkazuje na obsah str. 8 napadeného rozsudku, kde (po předchozím vymezení obsahu jednotlivých důkazů, které soud hodnotil – str. 5-7) soud vyložil, proč za věrohodnou pokládá výpověď

poškozené (neměnnost výpovědi, věrohodnostní závěr obsažený v posudku zpracovaném na poškozenou), proč naopak za nevěrohodnou pokládá výpověď svědka Petra M[redacted] a proč údaje poškozené nejsou v rozporu s dalšími důkazy (výpovědi Libuše K[redacted] a Stanislava B[redacted]. S takto pojatým hodnocením důkazů se odvolací soud ztotožňuje a nad rámec uvedeného dodává, že dovolává-li se obžalovaný v opravném prostředku svědectví Stanislava B[redacted] stran navázání jistého citovaného vztahu odvolatele s poškozenou, pomíjí tu rozhodnou skutečnost, svědek B[redacted] nikterak nepotvrzuje, že by odvolatel měl umožněno bydlení v jeho nemovitosti, resp. přímo v pokoji, kde spávala poškozená. Skutková zjištění nalézacího soudu jsou správná a zákonu odpovídající je i právní kvalifikace činu, kterou soud dovodil (str. 8-9 napadeného rozsudku).

Pokud z hlediska revizního principu přezkoumal vrchní soud správnost opravným prostředkem nenapadeného výroku o vině obžalovaného trestným činem ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák., je nucen konstatovat, že i tato zjištění nalézacího soudu jsou správná, mající podklad v obsahu důkazů, které soud cituje na straně 3-4 napadeného rozsudku. Rovněž užitá právní kvalifikace vystihuje povahu činu.

Po zjištění, že výroky o vině obžalovaného jsou zákonnými a odůvodněnými. přezkoumal odvolací soud správnost výroků o uložených trestech. Předně je třeba konstatovat, že soud prvního stupně správně zjistil, že jsou dány zákonné podmínky pro uložení dvou trestů, tj. jednak souhrnného (s ohledem na datum vyhlášení rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 26.6.1996, který vymezil souběhovost činu pod bodem 2 rozsudku s trestnými činy ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák., poškozování cizí věci podle § 257 odst. 1 tr.zák. a porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, odst. 3 tr.zák., které byly spáchány dne 16.3.1995) v případě trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr.zák., jednak samostatného v případě trestného činu znásilnění podle § 241 odst. 1, odst. 2 písm. b/ tr.zák. Výměra trestu může být z pohledu opravného prostředku (při správných zjištěních v rovině viny) přezkoumávána odvolacím soudem toliko z hlediska nepřiměřenosti vymezených

ustanovením § 258 odst. 1 písm. e/ tr.řádu. Z tohoto hlediska nelze ani jeden z trestů označit za trest nepřiměřeně přísný. V případě trestu souhrnného došlo ke zvýšení původně uloženého trestu (8 měsíců) o 4 měsíce, trest je nadále uložen v dolní polovině trestní sazby. Nelze pominout, že trestný čin, za který byl obžalovanému trest ukládán, byl spáchán po výkonu trestu odnětí svobody, kdy v období od 20.3.1995 do 20.12.1995 v důsledku výkonů trestů uložených Okresním soudem v Bruntále pod sp.zn. 1 T 15/95 (od 20.3.12995 do 20.6.1995), pod sp.zn. 1 T 56/94 (od 20.6.1995 do 20.10.1995) a pod sp.zn. 1 T 163/93 (od 20.10.1995 do 20.12.1995) bylo obžalovanému podstatně ztíženo páchání trestné činnosti. Souhrnný trest ve výměře jednoho roku je trestem zákonným, ke změně jeho výměry nebyly odvolacím soudem shledány zákonné podmínky.

Obdobně je třeba nahlížet i na trest uložený za trestný čin podle § 241 odst. 1, odst. 2 písm. b/ tr.zák. Trest je uložen při dolní hranici trestní sazby, nelze jej označit za nepřiměřeně přísný. Vyjma skutečností, které uvádí soud prvního stupně na straně 9 – 10 napadeného rozsudku, nutno zohlednit, že s ohledem na obsah pravomocného usnesení Okresního soudu v Bruntále ze dne 10.1.1997 (sp.zn. 1 T 22/96, č.l. 48) je uložený trest třeba pokládat i za právní následek činů, pro které bylo vedeno trestní stíhání obžalovaného pod uvedenou značkou. Rovněž jejich spáchání svědčí o výraznějších sklonech obžalovaného k páchání různorodé trestné činnosti bez ohledu na probíhající trestné stíhání pro činy jiné, resp. bez ohledu na výkon trestu. Uložený trest je proto třeba označit za zákonný nejen z hlediska jeho výměry, nýbrž i z hlediska způsobu jeho výkonu.

Z podnětu opravného prostředku však odvolací soud dospěl k závěru o nutnosti změny rozsudku v části týkající se způsobu výkonu trestu souhrnného. Z odůvodnění str. 9 napadeného rozsudku odvolací soud vyjímá závěr soudu prvního stupně, který je obsažen ve větě: „Po vyhodnocení charakteristiky Věznice Opava ze dne 2.8.1996 (pozn. č.l. 141) dospěl soud k závěru, že předchozí odsouzení, kdy obžalovaný byl odsouzen jako mladistvý, je třeba hodnotit jako by byla zahlazena“. Protože ve spisech Okresního soudu v Bruntále sp.zn. 1 T 167/93 (č.l. 57) a sp.zn. 1 T 15/95 (č.l. 111) bylo

o zahlazení odsouzení rozhodnuto (pozitivně, když tato skutečnost je vedena i rejstříkem trestů), je nutno závěr soudu hodnotit jako řešení otázky předběžné (§ 9 odst. 1 tr.řádu) ve vztahu k odsouzení rozsudkem téhož soudu pod sp.zn. 1 T 56/94, kde rozhodnutí podle § 87 odst. 1 tr.zák. dosud příslušným soudem vydáno nebylo. Fikce, kterou postupem dle § 9 odst. 1 tr.řádu dovozuje krajský soud (s ohledem na zahlazení i zbývajících odsouzení, ve vztahu k nimž by – nebýt právních následků ze zahlazení plynoucích - nyní posuzovaná trestná činnost byla ve vztahu recidivy), má dopad do řešení otázky způsobu výkonu uloženého trestu, což patrně soud prvního stupně opomenul, když bez přiléhavého odůvodnění zařadil obžalovaného Josefa Č[redacted] i pro výkon souhrnného trestu do věznice s ostrahou postupem dle § 39a odst. 2 písm. c/ tr.zák. Protože předchozí tři odsouzení právně neexistují, neexistuje v důsledku právní fikce i předchozí výkon trestu obžalovaným, jež by odůvodňoval postup zvolený soudem prvního stupně. Protože obžalovanému byl uložen souhrnný trest ve výměře jednoho roku (tj. trest nepřevyšující dva roky) a protože obžalovaný (vzhledem k právní fikci nastalé zahlazením příslušných odsouzení) dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, zrušil odvolací soud z podnětu odvolání obžalovaného podle § 258 odst. 1 písm. d/, odst. 2 tr.řádu napadený rozsudek ve výroku o způsobu výkonu souhrnného trestu a sám postupem podle § 259 odst. 3 tr.zák. rozhodl nově tak, že obžalovaného pro výkon tohoto trestu zařadil podle § 39a odst. 2 písm. b/ tr.zák. do věznice s dozorem. Protože další část výroku – tj. zrušení výroku o trestu z rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7.11.1996 sp.zn. 4 To 381/96 a výroků obsahově navazujících – je správná a protože zákonným a odůvodněným je i výrok adhézní o povinnosti obžalovaného zaplatit Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, Okresní pojišťovně Bruntál škodu ve výši 6.120,- Kč, zůstal ve zbývající části napadený rozsudek nezměněn.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí již není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Olomouci dne 4. prosince 1997

[redacted]

Předseda senátu:
JUDr. Ivo K o u ř i l, v.r.

Za správnost vyhotovení: [redacted]